

Spinal anestezi

Bu broşür spinal anestezi altında ameliyat olmanız durumunda nelerle karşılaşacağınızı açıklamaktadır.

Anestezi uzmanları, hastalar ve hasta temsilcilerinin ortak çalışması sonucu hazırlanmıştır.

İçindekiler

Bu broşür aşağıdaki konuları açıklamaktadır:

- Spinal anestezi nedir
- ne zaman bu yöntem başvurulur
- ameliyatınızda neden bu anestezi yöntemini tercih edebilirsiniz
- nasıl işe yarar ve neler bekleyebilirsiniz
- Risk ve ortak karar alma.

"Spinal" ne demektir?

Yapılan ameliyatlarda çoğunda hastalara rutin olarak genel anestezi uygulanır. Ancak, bel altı operasyonlarda bunun yerine spinal anestezi yaptırmanız da mümkün olabilir. Böyle durumlarda lokal anestetik madde belinize (omurganızdaki kemiklerin arasına) enjekte edilir. Bu belden aşağı anestezi sağlar, böylece operasyon sırasında herhangi bir rahatsızlık hissetmezsiniz. Spinal anestezi ile işlem sırasında uyanık kalabilirsiniz.

Tipik olarak, spinal anestezinin etkileri birkaç saat sürer. Anestezinin etkisi geçtikten sonra ağrının daha uzun süre giderilmesini sağlamak için eş zamanlı olarak başka ilaçlar da enjekte edilebilir.

Spinal anestezi altındayken aşağıdaki durumlarda olabilirsiniz:

- tamamen uyanık
- yatışmış - sizi rahatlatan veya uykulu yapan ilaçların etkisiyle, tamamen uykuda olmayıp, çevrenizin farkında olabilirsiniz.

Genel anestezi uygulanacak bazı ameliyatlardan önce, daha sonra ilave ağrı kesici etki sağlamak amacıyla spinal anestezi uygulanabilir.

Vücudun alt kısımlarında yapılan birçok operasyon, özellikle anahtar deliği cerrahisini içerenler, spinal anestezi için uygundur.

Spinal anestezi genellikle kendi başına veya genel anestezi ile birlikte aşağıdaki durumlarda kullanılabilir:

- genel cerrahi, örneğin fıtıklar, hemoroid cerrahisi (basurlar) ve bağırsak operasyonları
- kalça ve diz değişimleri veya bacak kemikleri gibi eklemlerde ortopedik cerrahi
- vasküler (damar) cerrahi: bacadaki kan damarlarını ilgilendiren ameliyatlar
- jinekoloji: prolapsus (sarkma) onarımları, histeroskopi ve bazı histerektomi teknikleri
- üroloji: prostat ameliyatı, mesane ameliyatları, genital cerrahi
- abdomen (karın) kanser cerrahisi.

Neden spinal anestezi almalısınız?

Sağlık durumunuza bağlı olarak spinal anestezi almanızın size bazı faydaları olabilir. Anestezi uzmanınız bunu sizinle tartışacak ve sizin için en iyisinin ne olacağına karar vermenize yardımcı olacaktır.

Sadece spinal anestezi almanın avantajları (genel anesteziyle birlikte alınmasına kıyasla):

- ameliyattan sonra daha düşük akciğer enfeksiyonu riski vardır
- bacaklarda kan pıhtısı gelişme riski daha düşüktür
- akciğerler ve solunum daha az etkilenir
- ağrı kesici ameliyattan hemen sonra alınabilir
- yan etkileri olan güçlü ağrı kesicilere daha az ihtiyaç duyulur
- daha az bulantı ve kusma olur
- ameliyattan sonra yemeye ve içmeye daha erken başlanır.

Spinal anestezi nasıl uygulanır?

- Spinal anestezi, anestezi odasında ya da ameliyathanede uygulanabilir. Sizinle ilgilenecek ekibin bir parçası olan anestezi asistanı ile karşılaşacaksınız.
- Anestezi uzmanı veya asistan kalp atış hızınızı, kan basıncınızı ve oksijen seviyenizi ölçmek için monitörler ve gereken diğer ekipmanları bağlayacaktır.
- Anestezi uzmanınız önce elinizdeki veya kolunuzdaki bir damara ince bir plastik tüp ("kanül") yerleştirmek için bir iğne kullanacaktır. Bu, anestezi uzmanının size ihtiyacınız olabilecek sıvıları ve ilaçları vermesini sağlar.
- Spinal anestezi için doğru pozisyonu almanız sağlanacaktır.
- Ya yatağın yanında ayaklarınız alçak bir taburede olacak şekilde oturacaksınız ya da dizleriniz göğsünüze doğru kıvrılmış halde yan şekilde uzanacaksınız.
- Anestezi ekibi yapılan işlemleri size açıklayacaktır, bu sayede neler olduğunun farkında olursunuz.

- Önce cildi uyuşturmak ve böylece spinal enjeksiyonu daha rahat uygulamak için lokal anestezi bir ilaç enjekte edilir. Anestezi uzmanı spinal enjeksiyonu yapacaktır, bunun uygulanabilmesi için sabit durmanız gerekecektir. Bir hemşire veya sağlık personeli genellikle enjeksiyon sırasında size destek olacak ve moral verecektir.
- Bazen idrar sondası (mesanenizden idrarı boşaltmak için esnek bir tüp) gerekebilir. İhtiyacınız olursa, spinal anestezi çalışmaya başladıktan sonra takılacaktır.

Ne hissedeceğim?

Spinal enjeksiyon genellikle kan testi yaptırmaktan veya damar yolu (kanül) taktırmaktan daha ağırlı değildir. Uygulama birkaç dakika sürebilir, ancak sırtınızla ilgili herhangi bir sağlık sorunu mevcutsa veya obezseniz bu süre uzayabilir. Bazı durumlarda birkaç deneme gerekebilir.

- Enjeksiyon sırasında iğneleri veya bacağına birinde ani bir ağrı hissedebilirsiniz; eğer hissederseniz hareketsiz kalmaya çalışın ve bu durumu anestezi uzmanınıza söyleyin.
- Oturur pozisyondaysanız, enjeksiyon işlemi bittiğinde genellikle düz yatmanız istenecektir. Spinal anestezi genellikle birkaç dakika içinde etkisini göstermeye başlar.
- Başlangıç olarak, bacaklarınız ve karnınız ısınabilir, ardından dokunduğunuzda uyuşabilir. Yavaş yavaş bacaklarınızın ağırlaştığını ve hareket etmesinin zorlaştığını hissedeceksiniz. Bu tamamen normaldir ve anestezinin işe yaradığı anlamına gelir.
- Enjeksiyon tam olarak etkisini gösterdiğinde, bacaklarınızı kaldıramayacak ve vücudun alt kısmında herhangi bir ağrı hissetmeyeceksiniz.

Spinal anestezinin etkisini test etme

Anestezinin etkili olup olmadığını anlamak için aşağıdaki gibi bazı basit testler anestezi uzmanınız tarafından uygulanacaktır:

- soğuk bir sıvı püskürtmek ve bunu bacaklarınızda ve karnınızda hissedip hissetmediğinizi sormak
- küt uçlu bir aletle bacaklarınıza ve karnınıza hafifçe dokunmak
- bacağına kaldırmanızı isteme.

Siz ve anestezi uzmanınızın anestezinin etkili olduğundan emin olabilmesi için bu testler sırasında konsantre olmanız önemlidir. Anestezi uzmanı, yalnızca anestezinin işe yaradığına kanaat getirince ameliyatın başlamasına izin verecektir.

Ameliyat sırasında (sadece spinal anestezinin uygulandığı ameliyatlarda)

- Ameliyathanede tam kadro bir ekip sizinle ilgilenecektir. Eğer uyanıksanız, size kendilerini tanıtabilecek ve endişelerinizi gidereceklerdir.
- Anestezist ve anestezi asistanı, operasyon boyunca güvenliğinizi ve sağlığınızla ilgilenecektir.

- Ameliyat için uygun bir pozisyona alınacaksınız. Ek yastık veya kol dayanağı (kolçak) gibi daha rahat etmenizi sağlayacak bir şey varsa bunu anestezi uzmanınıza söylemelisiniz.
- Kanınızdaki oksijen seviyesini artırmak amacıyla hafif ve şeffaf bir plastik maske ile oksijen verilebilir.
- Ameliyathanedeki "hareketliliğin" farkında olacaksınız, fakat anestezi uzmanınız sizinle ilgilendiği için rahat olacaksınız.
- Ameliyat sırasında müzik dinleyebilirsiniz. İzin verilirse kendi cihazınızı ve kulaklığınızı getirebilirsiniz. Bazı ameliyathanelerde kulaklık desteği ya da müzik yayını mevcuttur.
- Ameliyat esnasında anestezi uzmanı ve anestezi asistanı ile konuşabilirsiniz. Bu size sedasyon verilir verilmediğine bağlı olacaktır.
- Eğer ameliyat esnasında sedasyon (sakinleştirici ilaç) aldıysanız gevşeyecek ve belki de uykulu olacaksınız. Ameliyattayken uyuyabilirsiniz veya ameliyat boyunca uyanık olabilirsiniz. Ameliyathanede olduğunuz zamanla ilgili bazı şeyleri hatırlayabilir ya da hiçbir şey hatırlamayabilirsiniz.

Sedasyon hakkında daha fazla bilgi için lütfen internet sitemizde bulunan **Sedasyon nedir** broşürümüzü inceleyin:

www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

Ameliyatınız için bir spinal anestezi planlanmış olsa bile, aşağıdaki durumlarda genel anesteziye ihtiyacınız olabileceğini bilmeniz önemlidir:

- anestezi uzmanınız spinal anesteziyi tam olarak uygulayamazsa
- spinal anestezi ameliyat edilecek bölgede yeterince etkili olmazsa
- ameliyat daha karmaşık veya tahmin edilenden daha uzun sürecekse.

Ameliyat sonrası

- Hislerinizin (duyularınızın) tamamen geri gelmesi dört saate kadar sürebilir. Herhangi bir endişe veya kaygınız olursa bunu ilgili personelle paylaşmalısınız.
- Hisleriniz geri geldiğinde sıklıkla biraz karıncalanma hissedersiniz. Ayrıca ameliyattan dolayı biraz ağrı hissedebilirsiniz ve gerekirse ağrı kesici talep edebilirsiniz.
- Spinal anestezinin etkisi geçmeye başladığında ayakta dururken dengenizi kaybedebilirsiniz ve tansiyonunuz düşükse biraz baş dönmeniz olabilir. Yataktan ilk kez kalktığınızda lütfen sizinle ilgilenen personelden yardım isteyin.
- Genel anesteziyle kıyaslandığında spinal anesteziden sonra yemeye ve içmeye daha erken başlarsınız.

Ameliyat öncesi değerlendirme kliniği (ön değerlendirme)

Eğer planlı bir ameliyatınız varsa, ameliyat öncesi değerlendirme kliniği sizi ameliyattan birkaç hafta ya da birkaç gün önce çağırabilir. Kimi zaman, ciddi risk taşımayan ameliyatlara için hemşire birtakım soruların üzerinden geçmek için sizinle bir telefon görüşmesi ayarlayabilir.

Yanınızda getirmeniz gerekenler:

- halihazırda kullandığınız ilaçların listesi ya da kendi ambalajlarıyla birlikte bizzat kullandığınız ilaçlar
- diğer hastanelerde yapılan tetkikler ve uygulanan tedavilerle ilgili her türlü bilgi
- siz veya ailenizin anesteziyle ilgili yaşadığı her türlü sorun hakkında bilgi
- yakın zamanda yapılan tüm tansiyon ölçümleri.

Kan sulandırıcı ilaçlar alıyorsanız, ön değerlendirme ekibinin bundan haberdar olması ve ameliyattan önce bu ilaçları bırakmanız gerekip gerekmediği hakkında konuşmaları önemlidir.

Klinikte bir anestezi uzmanı ile görüşebilirsiniz. Aksi takdirde, anestezi uzmanınızla ameliyat gününüzde hastanede görüşeceksiniz.

Risk ve anestezi

Günümüzde anesteziler çok daha güvenlidir. Anestetezi ilaçları veya kullanılan ekipmanlardan kaynaklanan bazı yaygın yan etkiler mevcuttur, fakat bu yan etkiler genellikle ciddi boyutta veya uzun süreli değildir. Risk, uygulanan cerrahi işleme ve kullanılan anestezi tekniğine bağlıdır ve kişiden kişiye değişir.

Anestezi uzmanınız sizin için daha önemli olabileceğini düşündüğü riskleri açıklayacaktır. Daha az yaygın olan riskleri yalnızca sizinle ilgili olmaları halinde belirteceklerdir.

Spinal anestezi ile ilişkilendirilen belirli riskler vardır. Bunlara şiddetli baş ağrısı ve sinir hasarı örnek verilebilir. Bu risklere ilişkin detayları okumak için:

www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

Ortak karar alma

Ortak karar alma, bireylerin kendileri için doğru olan kararları almaları konusunda desteklenmelerini sağlar. Bir klinik uzmanın hastayı tedavisi hakkında bir karara varması için desteklediği işbirlikçi bir süreçtir.

Sohbet bir araya getirir:

- tedavi seçenekleri, kanıtlar, riskler ve faydalar gibi klinisyenin uzmanlık alanı
- hastanın en iyi bildikleri: tercihleri, kişisel şartları, hedefleri, değerleri ve inançları.

Daha fazla bilgi için: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Anestezistiniz veya ameliyat öncesi değerlendirme personelinizle görüşmelerinizden en iyi şekilde yararlanmak için kullanabileceğiniz bazı araçları burada bulabilirsiniz:

Choosing Wisely UK BRAN (faydalar, riskler, alternatifler, hiçbir şey) çerçevesi

Bunu tedavi hakkında soru sormak için bir hatırlatma olarak kullanın.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

NHS üç soru sorar

Sağlık hizmetiniz hakkında yapmanız gereken seçimler olabilir.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Perioperatif Bakım Merkezi(CPOC)

CPOC, ortak karar alma sürecini açıklamak için bir animasyon hazırlamıştır.

www.cpod.org.uk/shared-decision-making

Sormak isteyebileceğiniz sorular

Anestezi hakkında sorularınız varsa, bunları yazın (aşağıdaki örnekleri kullanabilir ve aşağıdaki boşluğa sizinkileri ekleyebilirsiniz). Ameliyatınızdan önceki gün anestezi uzmanınızla görüşmek isterseniz ameliyat öncesi değerlendirme ekibiyle iletişime geçin. Bu ekip, anestezi uzmanınızla telefonda veya klinikte görüşmenizi ayarlayabilir.

1. **Benim için spinal anestezinin avantajları ve dezavantajları nelerdir?**
2. **Spinal anestezide alternatif seçenekler mevcut mu?**

Sorumluluk reddi

Bu broşürde yer alan bilgilerin doğru ve güncel olması için çok çalışıyoruz fakat bunu garanti etmiyoruz. Bu genel bilgilerin sorabileceğiniz tüm soruları ve sizin için önemli olabilecek her sorunu kapsamasını beklemiyoruz. Bu broşürü kılavuz olarak kullanabilirsiniz ancak anestezi hakkındaki tercihlerinizi ve endişelerinizi tıbbi ekibinizle görüşmelisiniz. Bu broşür tek başına tavsiye olarak değerlendirilmemelidir. Ticaret ya da kar amacıyla kullanılamaz. Sorumluluk reddinin tamamı için buraya tıklayın (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/turkish).

Çevirilerin tamamı Translators Without Borders çevirmenleri tarafından sağlanmaktadır. Çevirileri olabildiğince hatasız hale getirmek amacıyla çevirilerin kalitesi kontrol edilmektedir, fakat bazı bilgilerin hatalı olma ve yanlış yorumlanma riski vardır.

Bize görüşlerinizi bildirin

Herhangi bir yorumunuz varsa lütfen şu adrese gönderin:

patientinformation@rcoa.ac.uk

Kraliyet Anestezi Uzmanı Okulu

Churchill House, 35 Red Lion Square, Londra WC1R 4SG

020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Altıncı Baskı, Nisan 2023

Bu broşür, yayın tarihinden sonraki üç yıl içinde gözden geçirilecektir.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

Bu broşür, hasta bilgi materyalleri üretmek amacıyla kopyalanabilir. Lütfen bu özgün metinden alıntı yaptığınızı belirtiniz. Bu broşürün bir kısmını başka bir yayında kullanmak isterseniz, uygun atıfta bulunmalı ve logo, marka ve resimleri silmelisiniz. Daha fazla bilgi için lütfen bizimle iletişime geçiniz.